

**Методичне об'єднання бібліотек
закладів вищої освіти м. Вінниці**

**Бібліотека
Вінницького національного медичного
університету ім. М. І. Пирогова**

АНАЛІЗ діяльності методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниці за 2019 рік

**Методичний центр бібліотек
закладів вищої освіти м. Вінниці**

**Бібліотека Вінницького національного
медичного університету ім. М. І. Пирогова**

**Аналіз
діяльності методичного об'єднання
бібліотек ЗВО м. Вінниці
за 2019 рік**

Вінниця, 2020

УДК 021.64:027,7](477.44-21)(06)
А 64

Укладачі: Бондарчук Я. С., завідувач відділу науково-методичної роботи
Мельник М. І., заступник директора бібліотеки

Відповідальна за випуск Кравчук Н. М., директор бібліотеки

А 64 Аналіз діяльності бібліотек ЗВО методичного об'єднання м. Вінниці / метод. центр бібліотек ЗВО м. Вінниці, бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова ; упоряд. Я. С. Бондарчук, М. І. Мельник ; відп. за вип. Н. М. Кравчук. – Вінниця, 2020. – 40 с.

УДК 021.64:027,7](477.44-21)(06)

Методичне об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниці поєднало в професійному товаристві інформаційні, інноваційні та сучасні бібліотеки навчальних закладів міста.

Діяльність МО бібліотек ЗВО м. Вінниці у 2019 р. характеризується різнопла-

ною роботою в напрямку розвитку професійних компетенцій бібліотечних фахівців. Організація конференцій, семінарів, тренінгів сприяла покращенню бібліотечного обслуговування, підвищенню іміджу бібліотек та розвитку комунікації з читачами. В плідній співпраці методичне об'єднання знаходить потужні імпульси для досягнення нових цілей та здобутків.

До складу Вінницького методичного об'єднання бібліотек ЗВО III-IV рівнів акредитації входять:

- Бібліотека Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова;
- Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;
- Науково-технічна бібліотека Вінницького національного технічного університету;
- Бібліотека Вінницького національного аграрного університету;
- Бібліотека Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ;
- Наукова бібліотека Донецького національного університету імені Василя Стуса;
- Бібліотека Вінницького кооперативного інституту.

Бібліотечні фонди

Виконуючи важливі завдання в навчальному, науковому, просвітницькому напрямку, кожна бібліотека методичного об'єднання активно працює над забезпеченням якісного обслуговування своїх користувачів, створюючи сучасний інформаційний та культурний простір з дружньою та затишною атмосферою. Важливе місце в успішній діяльності кожної бібліотеки займає робота над формуванням бібліотечного фонду. Робота над поетапним очищенням від застарілої та неактуальної інформації, якісне поповнення новою та сучасною літературою, яка відповідає потребам користувачів, є запорукою гарних показників відвідування та книговидачі.

Станом на 01.01.2020 р. загальний фонд бібліотек МО нараховує **2 524 294 документів**, порівняно з минулим роком його кількість **збільшилась на 7819 пр.** Найбільшими є фонди бібліотек **ВНТУ** – 863 110 пр., **ВНМУ** – 574 993 пр., **ВДПУ** – 524 984 пр. (Табл. 1)

Таблиця 1.

Кількість фонду по бібліотеках ЗВО

Бібліотека	Було на 1.01.2019	Є на 1.01.2020	Ріст у 2019 р.	Ріст у 2018 р.
ВНАУ	225 983	224 435	-1548	+1886
ВНМУ	572 475	574 993	+2518	+1797
ВДПУ	524 610	524 984	+374	-702
ВНТУ	862 287	863 110	+823	+2603
ВТЕІ	233 045	234 532	+1487	-265
ДонНУ	25 070	29 297	+4227	+3935
ВКІ	73 005	72 943	-62	+183
ВСЬОГО	2 516 475	2 524294	+7819	+9437

Аналізуючи бібліотечний фонд методичного об'єднання за **видовою ознакою**, традиційно переважають книги (найбільше у фонді бібліотеки **ВНТУ** – 646 038 пр.). Значну частину фонду становлять періодичні видання, кількісний показник яких найбільший в бібліотеках **ВНТУ** (167 662 пр.) та **ВНМУ** (106 103 пр.).

Кількість **електронних видань** у бібліотеках МО становить **2348** пр., це на 112 пр. більше, ніж минулого року. Найбільша кількість інформації на електронних носіях знаходиться у фонді бібліотеки **ВДПУ** – 927 од., **ВНМУ** – 646 од.

За **цільовим призначенням** основну частину фонду бібліотек ЗВО складають навчальні та наукові видання. У відсотковому відношенні: наукових видань – 29%, навчальних – 44%, літературно-художніх – 12%. Найбільша кількість **наукових видань** знаходиться у фондах бібліотек **ВДПУ** (235 683 пр.), **ВНМУ** (215 922 пр.), **ВНТУ** (187 876 пр.), **навчальних видань** – **ВНТУ** (354 109 пр.) та **ВДПУ** (228 210 пр.).

Колекції **рідкісних та цінних видань** представлені у фондах бібліотек **ВНМУ** – 3245 пр., **ВДПУ** – 1513 пр., **ВНАУ** – 171 пр., **ВКІ** – 76 пр.

Актуальними для користувачів є **нові надходження** документів. Загалом у 2019 р. до бібліотек МО надійшло **29 573 пр.** нових видань. Найбільше поповнилися фонди бібліотек **ВНМУ** (11 280 пр.), **ВНТУ** (4556 пр.) **ВДПУ** (4231 пр.) та **ДонНУ** (4227 пр.). Порівняно з минулим роком спостерігаємо кількісне зменшення нових надходжень на 2479 пр., хоча ця різниця у 2018 р. складала 6915 пр. Причини полягають у недостатньому фінансуванні деяких бібліотек та у значному зростанні цінової вартості книги (Табл. 2).

Таблиця 2.

Бібліотека	Надходження		Ріст	Списання	
	2018 р.	2019 р.		2018 р.	2019 р.
ВНАУ	2886	2447	-439	1000	3995
ВНМУ	12272	11280	-992	10475	8762
ВДПУ	4161	4231	+70	4863	3857
ВНТУ	6037	4556	-1481	3434	3733
ВТЕІ	2412	2462	+50	2677	975
ДонНУ	3935	4227	+292	–	–
ВКІ	349	370	+21	166	432
ВСЬОГО	32 052	29 573	-2 479	22615	21754

Найбільшу кількість примірників періодичних видань отримали бібліотеки **ДонНУ** (1567 пр.), **ВДПУ** (1270 пр.) та **ВНМУ** (1081 пр.).

Рівень якісного комплектування бібліотек залежить від **фінансування**. Аналізуючи показники 2019 р., найкраща фінансова спроможність у бібліотеках **ВНМУ** (понад 4 млн грн), **ВТЕІ** (понад 131 тис. грн), **ДонНУ** (майже 60 тис. грн), **ВНТУ** (майже 50 тис. грн). Фінансування передплати періодичних видань становить: ВНМУ – 139 348,79 грн., ВДПУ – 123 211,86 грн., ВНТУ – 98 764,57 грн, ДонНУ – 83 923,06 грн, ВНАУ – 69 947,00 грн, ВТЕІ – 54 994,26 грн, ВКІ – 27 707 грн.

Обслуговування користувачів

Бібліотеки ЗВО мають низку важливих завдань у справі створення сучасного, комфортного інформаційного та освітньо-наукового простору для кола своїх користувачів.

Кількість читачів за єдиною реєстрацією в бібліотеках МО за звітний період становить **50 553** особи. Ці дані значно збільшилися порівняно з минулим роком на 4669 од. за рахунок збільшення кількості віддалених авторизованих користувачів у бібліотеці ВДПУ на 6967 осіб. Зріс показник читачів за єдиною реєстрацією також в бібліотеках **ВТЕІ** (+119 осіб) та **ВНТУ** (+14 осіб). (Табл. 3).

Бібліотеки МО м. Вінниці **обслужили 134 099 користувачів**. Порівняно з минулим роком цей показник значно знизився. Визначена тенденція пов'язана із зменшенням набору студентів на навчання до закладів вищої освіти.

Таблиця 3.

Бібліотека	За єдиним обліком		Ріст	Обслужені		Ріст
	2018 р.	2019 р.		2018 р.	2019 р.	
ВНАУ	8148	8094	-54	18 154	18 055	-99
ВНМУ	12 086	11 883	-203	32 728	32 465	-263
ВДПУ	6213	13 180	+6967	40 216	40 165	-51
ВНТУ	6852	6866	+14	28 242	27 310	-932
ВТЕІ	5860	5979	+119	10 485	10 325	-160
ДонНУ	5161	3294	-1867	6101	3371	-2730
ВКІ	1564	1257	-307	2981	2408	-573
ВСЬОГО	45 884	50 553	+4669	138 907	134 099	-4808

Ситуація із зменшенням кількості студентів вплинула на показники відвідування у бібліотеках ЗВО (Табл. 4). Загалом **кількість відвідувань** у бібліотеках МО становить **2 002 691** од., що на 11 378 од. менше порівняно з минулим роком. Позитивна динаміка спостерігається у бібліотеках **ВДПУ** (+9 914), **ВНМУ** (+154), **ДонНУ** (+152). Доречно вказати на те, що значний відсоток, який входить до загального показника відвідувань, належить зверненням до електронних ресурсів бібліотек (вебсайт, електронний каталог, університетський репозитарій та ін.).

Таблиця 4.

Бібліотека	Відвідування		Ріст
	2018 р.	2019 р.	
ВНАУ	196 475	195 318	-1 157
ВНМУ	362 997	363 151	+154
ВДПУ	751 785	761 699	+9 914
ВНТУ	446 343	432 445	-13 898
ВТЕІ	170 964	169 032	-1 932
ДонНУ	11 938	12 090	+152
ВКІ	73 567	68 956	-4 611
ВСЬОГО	2 014 069	2 002 691	-11 378

Зменшення кількості відвідувань аналогічно вплинуло на кількісні показники **книговидачі** у всіх бібліотеках МО (Табл. 5). Порівняно з минулим роком книговидача зменшилася на **51 007 од.** Незначне зменшення спостерігається у бібліотеках **ВДПУ** (– 67), **ВНМУ** (– 108), **ВТЕІ** (– 115).

Таблиця 5.

Бібліотека	Книговидача		Ріст
	2018 р.	2019 р.	
ВНАУ	470 380	468 250	-2130
ВНМУ	600 912	600 804	-108
ВДПУ	1 000 230	1 000 163	-67
ВНТУ	710 290	675 916	-34 374
ВТЕІ	600 423	600 308	-115
ДонНУ	15 547	7 858	-7 689
ВКІ	86 752	80 228	-6 524
ВСЬОГО	3 484 534	3 433 527	-51 007

Діяльність бібліотеки характеризують також середні відносні величини, які дозволяють проаналізувати тенденцію розвитку бібліотеки у звітному періоді.

Відносний **показник обертаності** найбільший у бібліотеках **ВТЕІ** (2,6), **ВНАУ** (2,0), **ВДПУ** (1,91).

Найкращі **показники книгозабезпеченості** у бібліотеках **ВНТУ** (125,7 од.), **ВКІ** (58,0 од.), **ВНМУ** (48,4 од.). Доцільно вказати на ріст відповідного показника у бібліотеках **ВКІ** (58,0) та **ДонНУ** (8,9). Зменшення показника книгозабезпеченості у бібліотеці **ВДПУ** на 44,61 од. пов'язане із збільшенням користувачів, в число яких увійшли віддалені авторизовані користувачі, що користуються електронними ресурсами бібліотеки. В загальному порівняно з минулим роком показник книгозабезпеченості зменшився на 4,1 од.

Загальний **показник читаності** зменшився на 11,9 од. Значне зменшення у бібліотеці **ВДПУ** на 84,99 од. пов'язане із збільшенням віддалених користувачів. Найвища читаність у бібліотеках **ВТЕІ** (100,4 од.), **ВНТУ** (98,4 од.). У бібліотеці **ВКІ** спостерігається збільшення читаності порівняно з минулим роком на 8,4 од.

Показник відвідуваності найбільший у бібліотеках **ВНТУ** (63), **ВДПУ** (57,79), **ВКІ** (54,8).

Таблиця 6.

Б-ка	Оберта- ність		Книго- забезпеченість		Читаність		Відвідува- ність	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
ВНАУ	2,0	2,0	28	28	58	58	24	24,1
ВНМУ	1,1	1,1	47,4	48,4	50	51	30	30,6
ВДПУ	1,91	1,91	84,44	39,83	160,99	76	121,00	57,79
ВНТУ	0,8	0,8	125,8	125,7	103,7	98,4	65,1	63
ВТЕІ	2,6	2,6	39,7	39,2	102,46	100,4	29,1	28,2
ДонНУ	0,6	0,3	4,8	8,9	3	2,4	2,3	3,7
ВКІ	1,2	1,1	46,6	58,0	55,4	63,8	47,1	54,8
Середній показник	1,5	1,4	53,8	49,7	76,1	64,2	45,5	37,5

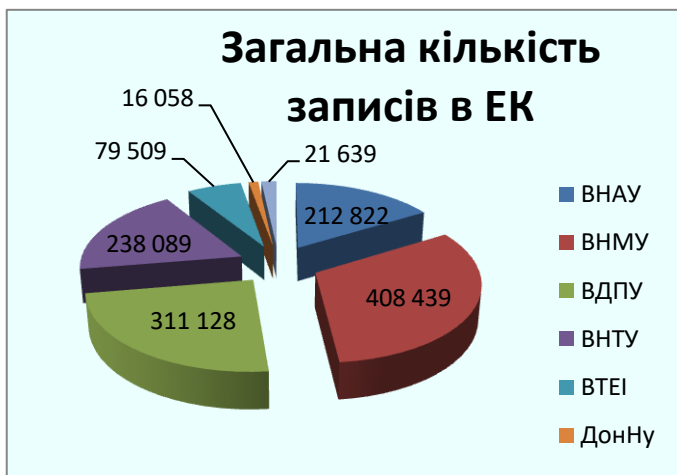
Довідково-інформаційне обслуговування

Довідково-бібліографічна діяльність входить до переліку важливих та актуальних завдань, які виконують в своїй професійній роботі сучасні бібліотеки.

Якість та оперативність обслуговування читачів залежить від кількісних та якісних характеристик важливого інформаційного ресурсу бібліотеки, а саме – електронного каталогу.

У 2019 р. загальний обсяг ЕК склав **1 287 684** записи, найбільша кількість яких у бібліотеках: **ВНМУ** – 408 439, **ВДПУ** – 311 128, **ВНТУ** – 238 089, **ВНАУ** – 212 822.

Поповнення ЕК у 2019 р. складає **47 662** од., що на 5 823 од. менше ніж у 2018 р. Найбільше введено записів до ЕК в бібліотеках **ВДПУ** (13 785), **ВНМУ** (10 953) та **ВНАУ** (10 382).

Бібліотека ВНАУ виконує функцію наповнення наукової частини **репозиторію університету** авторськими свідоцтвами, збірниками наукових праць, монографіями, науковими звітами, патентами, програмами конференцій, свідоцтвами про право на твір, статтями та тезами доповідей. За звітний період до репозиторію імпортовано 1567 наукових публікацій, станом на 31.12.2019 загальна кількість публікацій становить 7793 документи.

Для професорсько-викладацького складу та студентів було **зашифровано за УДК 800** наукових статей.

Довідково-бібліографічне обслуговування полягає у виконанні різноманітних **довідок** в традиційному паперовому та електронному вигляді. У 2019 році виконано 7297 довідок, з них: 2715 бібліографічних, 1069 фактографічних, 2713 тематичних. В автоматизованому режимі видано 2009 довідок. Біля каталогів було надано 621 консультацію.

22 абоненти **ВРІ** були проінформовані по 46 темах. Абонентам було надіслано 143 інформаційних листи, в яких використано 1528 джерел інформації з періодичних видань.

Багато уваги приділено **масовому інформуванню**. Новою формою обслуговування користувачів через Інтернет стали віртуальні «Дні інформації». Проведено 5 «Днів інформації», 2 «Дні кафедри», 2 «Дні бібліографії». В рамках «Дня кафедри» була запропонована така інформація: книгозабезпеченість навчальних дисциплін, пошук наукової інформації в базах даних Google Scholar, Scopus, Web of Science, наповнення репозиторію науковими публікаціями викладачів тощо.

Одним з головних напрямків є укладання **бібліографічних покажчиків** з актуальних тем як поточних, так і ретроспективних. У 2019 році було видано 6 покажчиків. Серед них покажчик, присвячений 250-річчю з дня народження І. П. Котляревського. Покажчики в повнотекстовому варіанті розміщені на сайті бібліотеки.

Сервісною пропозицією бібліотек є навчання користувачів **основам інформаційної культури**. Проводяться заняття для студентів 1 курсу: «Основи інформаційної культури та бібліографії»; старших курсів: «Науковий пошук інформації. Оволодіння методами АСОД. Вивчення і практичне застосування технології підготовки й оформлення результатів самостійної науково-дослідної діяльності (підготовка курсових і дипломних робіт, тез, статей, рефератів, доповідей)». Крім того, проводяться консультації з правил бібліографічного оформлення наукових робіт. Основна мета цих занять – дати студенту знання, уміння і навички інформаційного самозабезпечення його навчальної і науково-дослідницької діяльності.

Головним завданням **бібліотеки ВНМУ** стало удосконалення довідково-бібліографічного обслуговування, розширення асортименту інформаційних послуг, створення комфортних умов для роботи. У 2019 році зал **електронної інформації (ЗЕІ)** очікувано набув популярності серед студентів, викладачів та науковців університету, де створені максимально комфортні умови для індивідуальної роботи, групових занять та проведення наукових заходів. Саме тут бібліографі-консультанти навчали з пошуковими можливостями ЕК. Пошук літератури за складними тематичними запитами проводився в тандемі «бібліограф – користувач». Працівники здійснювали технічну підтримку проведення тестування 740 лікарів первинної ланки.

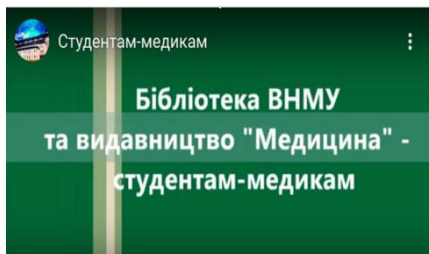
Продовжувалося традиційне **електронне інформування кафедр** університету про нові надходженнями літератури з медицини, хімії та біології до фондів ННБ України ім. В. І. Вернадського (26 випусків сигнальної інформації) та ННМБ України (12 випусків). Інформація про нові надходження до фонду бібліотеки надавалася в інформаційному бюлетні «Бібліокур'єр».

Продовжувалося **оперативне інформування** про ресурси і можливості Web of Science та Scopus; надання доступу до навчальної бази «Dr. Najeeb Lectures» та до інших повнотекстових онлайн-ресурсів; про наповнення колекцій Інституційного репозитарію, про нові можливості пошуку інформації в мережі інтернет.

Підготовлені рекомендаційні списки літератури **серії «На допомогу освітнім програмам»**: «Цукровий діабет: проблема сучасності» та «Вакцинація: сучасні тенденції».

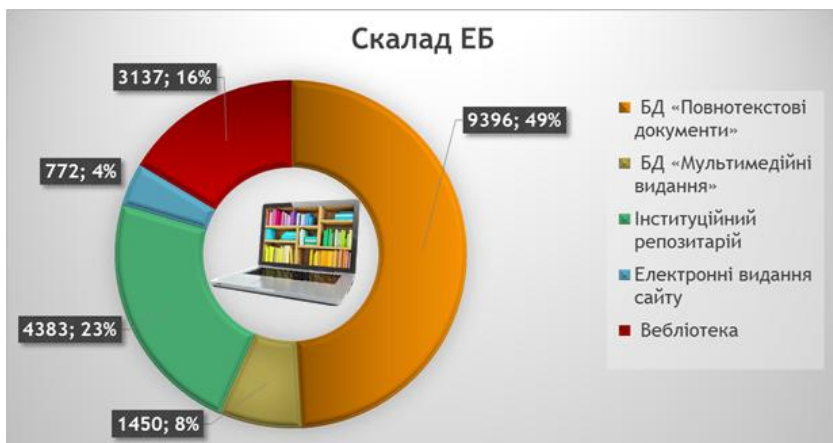
З нагоди Міжнародного Дня стоматолога в бібліотеці проведено **День інформації** «Стоматологічні видання на допомогу фахівцю».

З новинками навчальної літератури видавництва «Медицина», які надходили у фонд бібліотеки протягом 2019 року, ознайомив **буктрейлер** «Бібліотека ВНМУ та видавництво «Медицина» – студентам-медикам».

Формування повноцінного інформаційного ресурсу, забезпечення навчального процесу, сприяння здійсненню наукових досліджень та інноваційного розвитку бібліотечної справи – головні напрямки діяльності **бібліотеки ВДПУ**.

Важливе завдання полягає у формуванні **електронної бібліотеки (ЕБ)**. Наразі, вона включає понад 19 230 електронних видань різних форматів.

Бібліотека формує значний масив Інтернет-ресурсів різноманітних напрямів, об'єднаних **єдиним вікном доступу (ЄВД)** до них через веб-сайт бібліотеки.

Схема відображає інформаційний контент бібліотеки в Інтернет-просторі на кінець 2019 р.

Протягом року Інтернет-ресурсами бібліотеки скористалися понад 486 410 раз. Найбільше звернень відбулося до **Інституційного репозитарію (ІР)**. У 2019 р. наповнення колекцій ІР складає 877 записів, загальна кількість документів – 4383. Бібліотека надає групові та індивідуальні консультавання з питань наукової діяльності. Працівники відділу ІТ відбирають актуальну інформацію про індексовані наукові ресурси України, проводять моніторинг показників університету в українській науковій спільноті. Це, зокрема, дані про місце університету в «Консолідованому

рейтингу ЗВО України», вебометричні показники сайту університету в міжнародному науковому рейтингу Webometrics та ін. Дана інформація розміщена в методичному модулі бібліотеки «Наукометрія. Базова інформація: аналітичний огляд».

Протягом 2019 р. на сайті представлено (оновлено) понад 255 **інформаційно-бібліографічних списків**. Серед них: нових надходжень за різними типами видань; надходжень за базовими навчальними дисциплінами; списки джерел для віртуальних виставок, переглядів, інформаційних добірок.

Значну увагу приділено формуванню та актуалізації **вебліотеки посилань** «Сайти для науковців» (каталог поповнено на 50 посилань; перевірено на коректність відкриття – 220). Даний ресурс активно використовується (понад 500 звернень протягом року).

Інноваційні сервіси обміну інформацією дозволяють оперативно поширювати інформацію, виконувати ЕДД на запити користувачів та колег з інших бібліотек. З цією метою активно використовується сайт, електронна скринька, «Гостьова книга», онлайн додаток NextCloud, Google-хмари, соціальні мережі, сервіси мобільних пристроїв.

Важливим напрямом роботи є бібліографічне інформування. В режимі **ВПІ** та **ДЗК** інформується професорсько-викладацький склад та керівництво університету за темами: «Педагогіка», «Психологія», «Організація вищої школи», «Виховання студентської молоді» та адміністрація бібліотеки з питань організації бібліотечної справи. Інформування здійснюється в електронному режимі. Абонентам ВПІ та ДЗК було відправлено 545 повідомлень.

За звітний період видано **біобібліографічний показник** «Г. І. Дениsik» та I і II частини 7 випуску «Бібліографічного показника наукових праць викладачів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (2012 – 2016 рр.)».

Задля покращення інформаційно-бібліографічного обслуговування на початку кожного навчального року фахівці бібліотеки в рамках курсу «**Основи інформаційної культури**» проводять заняття-знайомства з ДБА бібліотеки для першокурсників, практичні заняття для студентів старших курсів та магістрантів, ознайомчі екскурсії з сервісами та можливостями бібліотеки.

У 2019 р. було проведено 18 практичних занять для студентів та науково-педагогічних працівників, 2 «Дні кафедри», «День фахівця». Під час заходів проведено презентацію всіх Інтернет-ресурсів бібліотеки та представлено більше 350 інформаційно-бібліографічних списків за дисциплінами кафедр.

У бібліотеці надається послуга **визначення індексів УДК** та авторського знаку на видання, наукові статті, дипломні роботи та дисертації, авторські оригінали викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів, здобувачів педуніверситету. За 2019 рік було присвоєно 1417 індексів УДК.

В рамках відзначення Міжнародного тижня Відкритого Доступу бібліотека долучилася до **Всеукраїнського флешмобу #EquityOpenKnowledge**. Бібліотека підготувала тематичний відеоролик, який представлено на «Віртуальному стенді оголошень» сайту бібліотеки та розповсюджено через соціальну мережу Facebook.

У звітному році **науково-технічна бібліотека ВНТУ** на належному інформаційному рівні продовжувала забезпечувати освітній, науково-дослідний і виховний процес в університеті. Пріоритетною в роботі Бібліотеки ВНТУ залишається **інформаційна підтримка науково-дослідницької діяльності** університету.

Значно зросла кількість консультацій, наданих працівниками сектору з підтримки наукових досліджень науковцям університету з питань створення профілю користувача в БД Web of Science, Scopus, Google Scholar, об'єднання профілів авторів, коригування відомостей про автора, сучасні інструменти ідентифікації дослідників у цифровому науковому середовищі та ін. Консультації надавались усно, письмово, а також через ВДС (віртуальну довідкову службу).

Продовжувалася робота з розвитку **Інституційного репозитарію ВНТУ** (на 1.01.2020 розміщено понад 25 тис. документів). Наразі актуальною залишається допомога Бібліотеки науковцям з

питань самоархівування та швидкої публікації праць в Репозитарії за допомогою системи підтримки навчального процесу JetIQ.

Університетська книгозбірня традиційно zorganizувала науковців університету до участі у **Міжнародному Тижні Відкритого Доступу**. У ці дні Бібліотека також приєдналась до Всеукраїнського флешмобу Open Access week in Ukraine.

З ініціативи університетської книгозбірні у стінах університету пройшов обласний **Вікімарафон-2019**, що був приурочений до 15-річчя української Вікіпедії. Протягом року працівники Бібліотеки продовжували працювати над написанням нових та редагуванням існуючих сторінок науковців ВНТУ у Вікіпедії, з посиланнями на праці авторів у відкритому доступі. На бібліотечному сайті створено нову рубрику «ВНТУ у Вікіпедії».

Університет з ініціативи Бібліотеки продовжував **співпрацю з партнерами**: консорціумом e-VERUM, асоціацією «Інформаційно-Консорціум», інноваційним проєктом ELibUkr: «Електронна бібліотека України: створення центрів знань в університетах України», отримуючи доступ до відомих світових наукових баз даних. Зокрема, науковці університету мали можливість користуватися контентом БД EBSCOhost, Statista та ін.

МОН України було продовжено надання ВНТУ доступу до БД Scopus і Web of Science. В електронній читальній залі Бібліотека організовувала колективні перегляди вебінарів від компанії Clarivate Analytics про ресурси платформи Web of Science для наукової діяльності. З ініціативи Бібліотеки до університету запрошувались фахівці компаній Clarivate Analytics та Elsevier для проведення семінарів та тренінгів з дослідниками університету. А також в рамках наукової співпраці між ЗВО області, Бібліотека продовжувала надавати консультації та проводити тренінги з питань реєстрації та користування базами даних Scopus і Web of Science науковцям ВНМУ ім. М. Пирогова та ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

В Бібліотеці на постійній основі проводилися **Дні дипломника** та **Дні аспіранта**. Темою цих заходів були питання доброчесності у вищій освіті, академічного письма як її складової та просвітницької ролі Бібліотеки у формуванні культури

академічної доброчесності серед університетської спільноти. З молодими науковцями були проведені цикли вебінарів про ресурси платформи Web of Science для наукової діяльності та про метрики Scopus від компанії Elsevier.

Одним з основних напрямів діяльності Бібліотеки залишалось **формування інформаційної культури** у користувачів. Заняття по формуванню інформаційної компетентності проводились зі студентами першого курсу, студентами-бакалаврами та магістрами.

У Бібліотеці ВНТУ навчалися майбутні фахівці з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, нині студенти-четвертокурсники ДонНУ. Також на базі Бібліотеки відбулося засідання обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО I-III рівня акредитації Вінницької області. Фахівці книгозбірні поділилися з колегами досвідом роботи по інформаційному забезпеченню науки та освіти в університеті.

Бібліотека традиційно є майданчиком Всеукраїнського флешмобу, організовуючи університетську спільноту до участі у Всеукраїнському радіодиктанті національної єдності, який зазвичай відбувається у День української писемності та мови.

Співробітники **бібліотеки ВТЕІ** здійснювали активну роботу по наповненню **електронного каталогу (ЕК)**. Протягом звітнього року за рахунок нових надходжень та аналітичних описів з періодичних видань ЕК бібліотеки поповнився на 6414 записів. Систематично поповнювалась база даних «Праці викладачів ВТЕІ КНТЕУ», яка налічує 6277 наукових праць. База даних відображає наукові та навчально-методичні напрацювання викладачів інституту, які є у фондах бібліотеки.

Для науковців, викладачів та здобувачів вищої освіти систематично проводилась робота по **визначенню авторського знака, індексу УДК** для наукових видань і статей. Так, в 2019 році було заіндексовано 635 наукових робіт.

У звітному році працівники відділу надали 9759 бібліографічних довідок, з них тематичних – 9430, в автоматизованому – 9535 довідки.

Традиційною є робота з інформування користувачів про нові надходження до бібліотеки через підготовку **«Інформаційного бюлетеня нових надходжень»**, що розміщується на бібліотечній вебсторінці в розділі «Видання бібліотеки» (<http://vtei.vtei.com.ua/biblioteka/>).

З метою підвищення **інформаційної грамотності користувачів** бібліотеки працівники інформаційно-бібліографічного відділу підготували 10 рекомендаційних тематичних списків літератури, які також представлені на вебсторінці в розділі «Видання бібліотеки».

Задля популяризації значення інтелектуальної власності та її використання у сферах освіти, науки, культури, економіки та її захисту, видано **бібліографічний покажчик** «Інтелектуальна власність в інноваційній економіці» для наукових працівників, викладачів, докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти та спеціалістів у відповідних галузях науки та виробництва.

Бібліотечні послуги наукової бібліотеки **ДонНУ** імені Василя Стуса для ефективного використання необхідної інформації користувачами застосовують традиційні та нові методи роботи, пов'язані з комп'ютерними технологіями.

Бібліотека регулярно інформує користувачів про нові надходження та організовує книжкові виставки. Але, на жаль, забезпеченість програмною навчальною літературою з деяких дисциплін досі лишається незадовільною. Допомогає покращити цю ситуацію **електронна повнотекстова база підручників «ЦУЛ» та роботи викладачів у репозитарії**. До того ж, бібліотека активно використовує можливості МБА.

Діє **сайт бібліотеки**, який щоденно відвідують понад 200 осіб. У **Фейсбуці** є сторінка наукової бібліотеки.

Важлива роль належить створенню **списків та покажчиків літератури** за замовленнями кафедр і факультетів відповідно до тем наукових досліджень. Підготовлено анотовані бібліографічні аналітичні покажчики літератури: «Донецький національний

університет імені Василя Стуса в інформаційному просторі 2019 року (1-ше півріччя)», «Сучасна вища школа: реалії, виклики та перспективи (1-ше півріччя)», які систематично випускаються бібліотекою. У стані завершення аналогічні видання за 2-ге півріччя поточного року.

Систематично співробітники проводять **консультації та семінари** на допомогу дослідникам, молодим науковцям, роз'яснюючи правила нових державних та міжнародних стандартів в написанні, оформленні наукових робіт, списків літератури, розміщенню робіт в наукометричних базах.

Розпочато роботу зі створення **електронної аналітичної бази робіт викладачів університету**, яка буде своєрідним показником ефективності діяльності науковців університету.

Багато уваги приділяється навчанню користувачів **інформаційній культурі**. Проведено цикл бесід «Через читання – до інформації, знань, духовності» з першокурсниками про медіа та інформаційну грамотність, потенційні можливості сучасної бібліотеки на допомогу навчанню та науковій діяльності.

Працівники бібліотеки розробили плейкаст про діяльність бібліотеки та презентували його на конкурсі серед бібліотек вінницьких закладів вищої освіти.

Наукова робота

Наукова робота бібліотеки **ВНМУ** активно розвивається у напрямку історико-медичного краєзнавства та здійснюється в рамках **проєкту «Пам'ять університету»**, а саме:

- пошук матеріалів «Вінницький медичний інститут в роки Другої світової війни».

- підготовка матеріалів до бібліографічних покажчиків: «Війна пройшлась по їхніх долях: співробітники та студенти ВНМУ на фронтах Другої Світової», «Праці вчених ВНМУ», «Професори та доктори наук ВНМУ ім. М. І. Пирогова: 1921-2021 рр. (віхи життя та діяльності)».

- дослідження за темами: «Зламани, але нескорені» (викладачі, випускники та студенти ВНМУ – жертви політичних репресій); «Історія ВНМУ ім. М. І. Пирогова в документах і спогадах»; «У бронзі, мармурі й граніті» (фото та відомості про пам'ятники,

меморіальні дошки видатним медикам Вінниччини та науковцям, випускникам ВНМУ); «Літопис випускників».

- запроваджено серію «Історія наукової спадщини університету».

Протягом року проводилася робота над підготовкою матеріалів до **«Книги Пам'яті університету. Ч. 1. «З інституту – на фронт: викладачі, співробітники, студенти 1939-1941 рр.»**.

Бібліотека проводить значну **видавничу роботу**. Протягом року підготовлено: біобібліографічний показчик «Професор Олександр Олександрович Савостьянов (1871–1947)», буклет «Олексій Боржковський – нащадок лікаря Степана Руданського» (до 85-річного ювілею), календарі знаменних і пам'ятних дат «Вінниччина медична – 2020» та «ВНМУ ім. М. І. Пирогова: ювілеї, події, дати – 2020». Брали участь у підготовці календарів знаменних і пам'ятних дат спільно з ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва та Нац. наук. медичною бібліотекою.

Спадщина відомих лікарів-земляків активно популязується в **електронних виставках**: «Лікар Микола Стаховський : український громадсько-політичний діяч, дипломат, просвітник», «З доріг далеких і близьких...» (до 120-річного ювілею Б. Д. Антоненка-Давидовича), «І лікар, і міський голова» (до 155-річного ювілею М. В. Оводова), «Дорога в люди» (до 85-річного ювілею проф. Б. Ф. Мазорчука) та ін.

Серію «Вчені нашого університету» доповнив біобібліографічний показчик «Мистецтво бути лікарем» (до ювілею професора Л. В. Пипи).

Відображення досягнень і досвіду роботи бібліотеки систематично висвітлювалося у періодичних виданнях. Протягом 2019 року підготовлено:

Статей – 27

Видань – 11

Тез конференцій – 14

Електронних ресурсів – 11

Важливим напрямком роботи **Науково-технічної бібліотеки ВНТУ** залишалась проєктна діяльність.

В рамках проєкту **«Науку творять обрані»**, метою якого є популяризація наукових надбань вчених ВНТУ:

- оформлялись виставки-персоналії, організовувались віртуальні виставки циклу «Шляхи до портрету вченого» до ювілейних дат професорів Ю. Буреннікова та В. Леонтьєва;

- підготовлені та видані в друкованому й е-варіанті два біобібліографічні покажчики серії «Вчені нашого університету», присвячені ювілейним датам науковців ВНТУ: до 70-річних ювілеїв професорів В. Сердюка, В. Кичака;

- щомісяця на сайті бібліотеки розміщувалась інформація «Книги місяця ...» про нові видання вчених ВНТУ, що надійшли в фонд книгозбірні.

Великий резонанс серед студентства та викладачів викликав вечір пам'яті, спогадів та шани доктора технічних наук, професора, экс-ректора університету, поета І. В. Кузьміна «Счастлив тот, кому выпало жить...». З нагоди відкриття барельєфу І. В. Кузьміну на головному навчальному корпусі ВНТУ Бібліотека створила ролик-відеосупровід заходу та організувала читання його віршів.

На виконання Державної програми розвитку краєзнавства на період до 2025 р. Бібліотека ВНТУ продовжувала роботу над **краєзнавчим проєктом «Вінниччина: історія, сьогодення, майбутнє»** з підпроєктами:

1) «Ім'ям своїм прославили Україну» – про наших видатних земляків, що народилися або жили та працювали на Вінниччині. В рамках підпроєкту на сайті Бібліотеки було представлено презентації «Кость Широцький – маловідомий подільський геній», «Микола Оводов – легендарний мер-реформатор Вінниці». Наукова година «Розстріляна молодість:

життя, смерть і квантова теорія гравітації» присвячена земляку Матвію Бронштейну. Даний захід висвітлювався в місцевих ЗМІ, зокрема в газеті «Вінниччина».

2) «Вінниччина: Terra incognita», який висвітлює сторінки історії краю, його етнічні, мовні, культурні традиції, пам'ятки архітектури тощо. На сайті представлено презентації серії «Архітектурні візерунки маловідомих палаців».

Вшановуючи пам'ять викладача ВНТУ Михайла Стрельбицького, бібліотека створила постійнодіючу персональну експозицію «Живий у слові поміж нас...», на відкритті якої звучали спогади про Михайла Петровича,

його вірші, демонструвалися слайди з прижиттєвим відео поета.

Так як документи проєкту виставляються і на бібліотечному сайті і на сторінці в Facebook, вони мають широкую аудиторію не лише в Україні, а й за кордоном.

Про одну з унікальних світових особистостей, про яку історики сперечаються і досі, в цікавій та іронічній формі розповідалось на науковій годині «Цей дивовижний Ейнштейн», яку провели співробітники Бібліотеки для студентів-магістрів.

Культурно-просвітницька робота

Важливим напрямком діяльності **бібліотеки ВНАУ** є культурно просвітницька робота, намагається відповідати вимогам сучасного студентства з активним використанням інтерактивних технологій, інноваційних соціокультурних заходів.

Великого значення бібліотека надавала оформленню **книжкових виставок**. Особлива увага була приділена оновленню постійно діючих книжкових презентацій «Наукові здобутки викладачів ВНАУ»; «На допомогу абітурієнту»; «Інформаційна полиця періодичних видань»; «Нові надходження» та ін. На допомогу навчальному процесу розроблено книжкові виставки:

«Наукові праці академіка Г. М. Калетніка»; «Стан та перспективи розвитку аграрної науки»; «Першокурснику! Знайомся та вивчай». Книжково-журнальні виставки присвячені подіям сучасності, до знаменних і пам'ятних дат. Це виставки-персоналії, жанрові, виставки однієї книги, виставки до масового заходу, виставки «забутих» книг, а саме: «Україна, соборна держава»; «Український голокост 1932–1933 рр.»; «Юність обпалена війною»; «Калинова, барвінкова, солов'їна – все це мова України»; «Мій край – моя земля»; «Україна – козацька мати» та ін. Велику увагу приділили екологічному вихованню через такі книжково-журнальні виставки: «Вода для життя», «Земля наш спільний дім», «Краса землі – краса життя».

Тренінги сьогодні є незамінним елементом системи навчання й розвитку. У цьому напрямку бібліотекарі співпрацюють з психологами університету. Задля розвитку інтересу в студентів до читання книг проведені інформаційні інтерактивні лекції на теми: «Мій вибір! Я студент ВНАУ», «Я і моя академічна група», «Я студент, мій перший семестр», «Підготовка до сесії», «Одвічне джерело знань – книга». У рамках відзначення Дня Європи було проведено низку тренінгів та дискусій для користувачів, серію відкритих дебатів, які стосувалися різноманітних сфер життя суспільства – трудової міграції, формування лідерських якостей та інше.

Фахівці бібліотеки ВНАУ сприяють **відродженню культури** та традицій українського народу. У День вишиванки в бібліотеці було розгорнуто книжково-ілюстративну виставку «Вишиванка – символ української душі» та виставку творчих робіт бібліотечних працівників. Бібліотекарі одягли вишиванки вишиті власноруч та представили картини власного виробництва.

Також бібліотекарі приєдналась до флешмобу «Зроби фото з хусткою», приуроченому до Дня української хустки.

Напередодні Великодня у читальному залі бібліотеки університету відбувся майстер-клас з писанкарства.

Традиційно, на початку весни, в Україні відзначають день народження Т. Г Шевченка. З цієї нагоди у бібліотеці було проведено літературно-мистецьку композицію «Тарас Шевченко – частина серця України», презентовано віртуальний огляд видань з фонду бібліотеки та організовано книжково-ілюстративну виставку «Шевченко – нації крила». Відбулася музично-поетична година «Мова єднання» та презентація книжкової виставки «О, мово моя! Душа голосна народу!». У Всесвітній день поезії студенти стали учасниками літературного конкурсу читців-декламаторів «Поетичні віражі», який відбувся у бібліотеці ВНМУ.

У бібліотеці діє **літературно-мистецька студія «Слово»**. Її учасники достойно представили університет на міжуніверситетському літературному конкурсі.

Народні звичаї й традиції – це невичерпне джерело культури нашого народу. Шанують їх на Поділлі як дорослі, так і студентська молодь. Театральне дійство «Андріївські вечорниці» розіграли бібліотекарі разом зі студентами. Присутні стали учасниками одного з чудових свят української молоді.

Основна мета культурно-просвітницької діяльності **бібліотеки ВНМУ** – використання якісно нового рівня різноманітних форм дозвілля, спрямування уваги на розвиток особистості у різних видах наукової, навчальної та творчої діяльності. На тему **громадянського виховання та розвитку патріотизму** в молоді було організовано ряд електронних виставок: «Там, де єдність, там і сила» (до Дня Соборності України), виставка-портрет «Духовні святителі України», «Історія України у творах українських письменників», «виставка однієї книги» О. Герасименко «Майдан після Майдану», виставка-факт «Голодомор в Україні очима істориків, мовою документів». Книжкова виставка-подія «Доля, обпалена війною» присвячена доценту ВНМУ В. Ю. Раїнчик, учасниці підпільного руху періоду Другої світової війни.

Вечір «Час плине – пам'ять залишається» до Дня вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні пройшов зі сльозами на очах і смутком у серці. Учасники творчої студії «Вежа» підготували захід спогадів.

В рамках **Тижня права** підготовлено перегляд літератури «Медичне право та концепція прав людини». До Всесвітнього дня книги і авторського права – виставка-рекомендація «Книга – це дарунок, заповіданий автором людському роду».

Традиційні книжково-ілюстративні виставки у вигляді адвайзерів були організовані до **Дня науки**, до Дня працівників освіти та до Дня знань. Про те, як це бути студентом, як краще використовувати вільний від навчання час – обговорювали на зібранні творчої студії «Вежа» у Міжнародний день студента.

Про можливості та перспективи, ресурси і послуги бібліотеки розповідалося у **плейкасті** нашої бібліотеки «**Бібліотека – інформація, знання, успіх**». У його створенні із задоволенням активну участь брали студенти ВНМУ.

З нагоди **Всеукраїнського дня бібліотек** підготовлено цикл електронних та книжкових виставок серед них: «Зцілити книгою», «Постать бібліотекаря в художній літературі» та ін.

Бібліотека прагне до органічної єдності морального й естетичного розвитку студентства. Тому з нагоди **Всесвітнього дня поезії** організувала конкурс читців-декламаторів «Поетичні віражі», до якого долучилися студенти з усіх ЗВО м. Вінниці (36 виступів, 31 учасник).

Всесвітній день посмішки відзначено створенням позитивного відео «Студенти медицини читають гуморески».

Учасники студії «Вежа» влаштували яскраве **костюмоване гарбузове-паті** у найкращих традиціях відомого свята. У коворкінг-центрі бібліотеки студентським самоврядуванням ВНМУ та студією «Вежа» було проведено **КвАРТи́рник для душі**.

В кінці навчального року, не дивлячись на екзаменаційний період, студенти творчої студії «Вежа» вирішили провести незвичне та водночас особливе засідання на природі. Влаштували **«Меридіан етикету»** – «випускний» для шестикурсників-студійців.

Бібліотека допомагає наблизити читачів до національних цінностей та сприяє **соціокультурній адаптації студентів-іноземців** шляхом залучення їх до участі у всіх заходах бібліотеки. Серед них по особливому цікавими є літературні гостини до відзначення **Міжнародного дня рідної мови**. Також з метою формування поваги до інших мов та вшанування рідної

мови було створено відеоролик «How many flowers exist in the world – So many languages». У цьому відео студенти-медики з різних країн світу читають вірші рідними їм мовами, мовами родових громад та племен.

Цікавими і пізнавальними були електронні виставки, підготовлені до **Міжнародного жіночого дня** «Жінка оспівана в українському живописі», «Величальна пісня Матері», «Духовний храм людини: Сім'я. Родина. Рід.»

Гарною традицією є проведення **літературних екскурсів** у рамках роботи творчої студії «Вежа»: новими відкриттями для студійців стали імена Юліуша Словацького (бесіда «Співець Поділля»); поетеси Анни Ахматової (бесіда «Анна Ахматова – в українському інтер'єрі»); Дмитра Павличка (бесіда «Височінь поетового слова»).

Учасники студії «Вежа» провели вечір «Музика, написана душею» на **тему пісень** українського композитора-виконавця Володимира Івасюка. Запам'яталась бесіда «Українці, які зробили світ кращим. Микола Леонтович. Успіх «Щедрика».

До **Дня художника** України підготовлено електронну презентацію-календар «Чарівний світ мистецтва», який знайомив з творчістю українських митців-ювелерів.

Народознавчі традиції, звичаї та обряди інтегрують етнічну спільність людей в сучасну високо розвинену націю. Тому в бібліотеці ВНМУ до відзначення «Всесвітнього дня вишиванки» провели виставку вишиваних робіт працівників бібліотеки та їх родин «З вишивкою в серці».

Традиційно цикл зимових календарних свят українців у бібліотеці завершується чудовою традицією нашого народу – «Зимовими вечорницями», які провела творча студія «Вежа»

спільно з народним театром-студією ВНМУ «Сьоме небо» та театром-студією «ПТАХА».

Використовуючи можливості сучасних інформаційних технологій, **бібліотека ВДПУ** реалізує соціально-просвітницьку місію серед різних категорій користувачів.

В рамках **клубу «Автограф»** відбувся усний журнал «От така війна...» з А. Кириченком – поетом-фронтовиком, учасником війни на Сході, членом Національної спілки письменників України та О. Мамаєм – журналістом телеканалу ЗІК, автором програми «Стежками війни».

До Дня гідності та свободи в рамках бібліотечного хабу відбувся усний журнал, на який були запрошені учасники Майдану та ООС.

До відзначення у 2019 р. **року Китаю в Україні** бібліотекарі провели ряд заходів для студентів з Китаю, які навчаються української мови в стінах університету ВДПУ.

Протягом 2019 року **на сайті** бібліотеки традиційно виставлялись календарі знаменних та пам'ятних дат 2019 року (5 тематичних календарів, понад 73 тис. звернень); цікаві факти про книги, авторів та бібліотеки (680 звернень); поповнювалась добірка афористики (понад 7300 звернень).

Підготовлено та виставлено на сайті бібліотеки віртуальну **мультимедійну виставку** «Метр детективу»: до 160-річчя від дня народження Артура Конана Дойла (380 звернень).

До виставки сформовано та представлено в «Літературній вітальні» сайту мультимедійну полицю творчості письменника.

Протягом року доповнено текстову і графічну інформацію та оновлено бібліографічні джерела ряду **віртуальних виставок**: «Припадаю до ручаїв української культури»; «Молодь світу за здоровий спосіб життя»; «Таємничий світ книги» (до Всеукраїнського дня бібліотек); «До ювілею Пересопницького Євангелія».

До 205-річного ювілею великого Кобзаря оновлено та доповнено віртуальну виставку «Тарас Шевченко в українському вимірі: поет, художник, етнограф». До виставки створено та представлено на YouTube-каналі бібліотеки відеогляд «Візуальний Тарас: Тарас Шевченко – образи в мистецтві».

До відзначення 155-річчя з дня народження М. Коцюбинського проведено значне оновлення блоку інформації про письменника, зокрема: «Біографічні дані», «М. Коцюбинський та Вінниччина»; оновлено віртуальну виставку однієї книги «Подільськими стежками Михайла Коцюбинського»; переведено в формат mp3 з метою коректного відображення у всіх браузерах «Віртуальну панораму музею М. Коцюбинського у ВДПУ ім. М. Коцюбинського»; додано добірку цитат та поезій про письменника; створено розділ про екранне та театральне втілення творів письменника; додано фото, портрети, ілюстрації до творів та іншу графічну інформацію; повністю оновлено розділи «М. Коцюбинський в ЕК бібліотеки» та «Вибіркова бібліографія». Протягом поточного року до ресурсу відбулося понад 2500 звернень та 290 звернень до мультимедійної полиці творчості письменника.

До 200-річчя п'єси Івана Котляревського «Наталка Полтавка» в розділі «**Виставка однієї книги**» представлена інформація про історію написання та сценічне життя п'єси.

По мірі надходження видань та публікацій краєзнавчого напрямку, поповнювався **краєзнавчий інформаційно-бібліографічний ресурс** «Вінниччина в БД ЕК» (500 звернень в 2019 р.).

До **біографічного довідника** «Життя, пов'язане з Поділлям» додано 50 біографій. Він налічує понад 280 біографій (1420 звернень в 2019 р.).

Оновлено та поповнено **вебліотеку посилань** «Вінниччина в Інтернеті» (650 звернень в 2019 р.). Вона поєднує понад 350 посилань.

Протягом року на **YouTube-канал** бібліотеки завантажено 4 сюжети. Наразі на каналі 60 сюжетів (4540 звернень в 2019 р., 16320 – з початку створення (2013 р.). Серед найпопулярніших: «Вінок поезій Максима Рильського» (2500 переглядів); Буктрейлер на книгу І. Котляревського «Енеїда» (1000 переглядів); «Відомі та незвичайні театри світу» (понад 970 переглядів); «Олесь Гончар – совість українського письменства» (970 переглядів).

Культурно-просвітницька діяльність залишається одним з пріоритетних напрямків роботи **бібліотеки ВНТУ**.

Бібліотека долучилась до проведення **року Китаю в Україні**, представивши на сайті віртуальну бесіду «Китай – Піднебесна, що вражає».

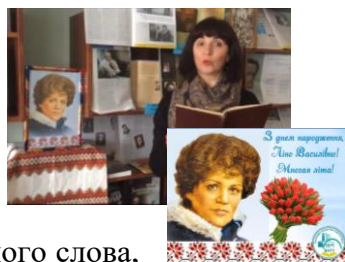

В конференц-залі університету працівники Бібліотеки провели **літературно-музичний вечір пам'яті Володимира Івасюка** «Моє життя – обірвана струна», присвячений 70-річчю від дня його народження.

Бібліотека приєдналася до

Всеукраїнського флешмобу до дня народження Ліни Костенко #вітаю_ліну_костенко. Співробітники книгозбірні читали Марусю Чурай.

В університетській Бібліотеці відкрила двері **Літературна вітальня** – місце зустрічі поціновувачів літературного слова, тих, хто сам пише вірші чи прозу або залюбки декламує, де звучить художнє слово. Наразі відбулось уже два її засідання: «Поезія – це завжди неповторність...», яке було присвячене пам'яті професора І. В. Кузьміна та «Студентська муза» (до Всесвітнього дня студента).

Університетська Бібліотека й надалі залишається традиційним **майданчиком для молодіжного скаутського руху**, місцем проведення студентських інженерних змагань ЕВЕС. На цей час в читальних залах «оселяються» креативні, активні та допитливі студенти. До заходів оформлялись виставки документів про сучасні інженерні школи ВНТУ.

«ВНТУ & НТБ – ОСВІТА, НАУКА, УСПІХ» – саме під цим гаслом цього річ Бібліотека долучилася до святкування **Дня університету**. Таку назву носила також книжкова інсталяція, створена креативними бібліотекарями.

Багато цікавих заходів було проведено до Дня відкритих дверей, Дня науки тощо. В стінах Бібліотеки та на сайті оформлялись книжкові традиційні та віртуальні виставки, бесіди, презентації на допомогу навчальному процесу та присвячені річницям знаменних подій та відомим особистостям, проводились наукові години, флешмоби, тематичні вечори.

Бібліотека не залишається осторонь **профорієнтаційної роботи**. Майбутні абітурієнти під час проведення Днів відкритих дверей мали можливість ознайомитися з мотивуючою виставкою «Вступай до ВНТУ! – Приєднуйся до команди переможців!», яка містить фотоінформацію про різноманітні досягнення студентів нашого навчального закладу. Затребуваною залишається рубрика бібліотечного сайту «Майбутньому студенту (обери свою професію)».

Бібліотека налагодила тісні зв'язки з **Подільським науково-технічним ліцеєм** для обдарованої молоді. Це була спільна ініціатива університетської Бібліотеки та керівництва ліцею. Тепер учні ліцею – читачі Бібліотеки.

До **Міжнародного дня дарування книг** Бібліотека організувала виставку-перегляд «Даруйте бібліотеці книги з любов'ю!». На ній були представлені видання, подаровані нашими друзями.

Бібліотека запросила всіх бажаючих, насамперед університетську молодь, на «**Тиждень швейцарського кіно**», який організувала завдяки посольству Швейцарії в Україні, компанії Arthouse Traffic та Українській бібліотечній асоціації. В рамках

Фестивалю відбувся показ найактуальніших художніх фільмів Швейцарії останніх років – фільмів-номінантів Канського кінофестивалю та кінофестивалю в Локарно, таких, що змушують задуматись над багатьма проблемами людства: соціальними, психологічними, екологічними.

В університеті продовжує активно діяти поліція **буккросингу**, яку створила і підтримує Бібліотека.

Культурно-просвітницька робота бібліотеки **ВТЕІ КНТЕУ** сприяє вихованню моральних якостей особистості, розвиває почуття гуманізму, орієнтації на національно-патріотичні традиції і привертає студентів до читання літератури.

Традиційно в бібліотеці організовувались **книжкові виставки та відкриті перегляди** літератури до знаменних і пам'ятних дат, а саме: «Велич України в її соборності», «Книга - читання – інформація» (до Всесвітнього дня книги та авторського права), «На камені Надій, в очікуванні Сонця...» (до 155-річчя від дня народження М.М. Коцюбинського), «Голод в Україні: мовою документів, очима істориків та письменників» та ін.

В тісній співпраці з деканатами інституту, кураторами академічних груп, співробітниками книгозбірні були підготовлені та проведені **цікаві зустрічі, майстер класи** тощо.

З нагоди романтичного свята **Дня святого Валентина** в бібліотеці відбулась низка заходів «Яскраві барви Дня святого Валентина». Яскравою подією став «Шлюб на день», коли всі закохані пари мали змогу зареєструватись у «експрес-рагсі», де були оригінальні привітання та жарти, свідоцтво про шлюб, букет нареченої і, звичайно, поцілунки. В подарунок закоханим парам у виконанні бібліотекаря прозвучала чарівна пісня М. Мозгового «Минає день, минає ніч». Для того, щоб здивувати свою «половинку» оригінальним подарунком, був

проведений майстер-клас «Валентинка власноруч», на якому присутні створювали найоригінальнішу та найромантичнішу листівку. Також до уваги присутніх було презентовано книжкову виставку-інсталяцію «Енергія любові – гармонія душі» та прес-виставку «Так ніхто не кохав» про романтичні історії кохання відомих особистостей.

Для популяризації **творчості Т. Г. Шевченка** співробітники бібліотеки провели квест-гру «Незнані грані Пророка». Сюрпризом для учасників квесту став солодкий портрет-пазл Т. Шевченка. Увазі присутніх була представлена книжкова виставка «Шляхами великої долі» та слайд-презентація «І лине над землею Шевченкове слово».

Співробітники бібліотеки взяли участь у святкуванні **Дня вишиванки–2019** під гаслом «Вишиванка – твій генетичний код».

З метою зацікавлення до читання української сучасної літератури серед користувачів бібліотеки було проведено **літературну гру «Бібліомафія»**. Також співробітники бібліотеки підготували презентацію «Сучасні письменники України» про новинки художньої літератури.

Напередодні Дня української писемності та мови взяли участь у написанні **радіодиктанту** студенти, викладачі та співробітники ВТЕІ КНТЕУ, організувавши власні локації у читальних залах бібліотеки.

Напередодні свята Андрія співробітники бібліотеки спільно із студентами провели **українські вечорниці**. Чарівну атмосферу свята створили бібліотекарі, відтворивши в читальній залі затишний колорит української світлиці, прикрашеної подільськими килимами й українськими рушниками, яскраво розмальованою піччю та мисником з різноманітними предметами українського побуту.

До послуг користувачів **наукової бібліотеки ДонНУ** ціла низка **тематичних виставок, оглядів літератури, комплексних тематичних заходів**. За звітний період в НБ університету організовано 21 масовий захід, оформлено 71 книжково-ілюстративну виставку та перегляд літератури, які супроводжувалися оглядами, бесідами та вікторинами. На сайті бібліотеки презентовано 4 віртуальні виставки. Цьогоріч в організації масових заходів започатковано нову форму роботи бібліотеки – **тематичний квест**.

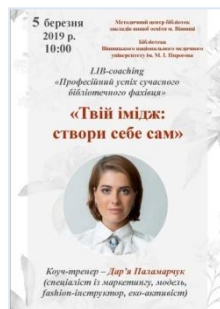
Підвищення кваліфікації

Високий рівень професійності фахівця є важливою складовою успішної діяльності організації. Підвищення кваліфікації за допомогою поповнення теоретичних і практичних навиків та знань сприяють вирішенню низки виробничих питань та завдань.

В рамках діяльності МО бібліотек ЗВО м. Вінниця на базі бібліотеки ВНМУ відбувалась **науково-практична конференція «Бібліотечний менеджмент в контексті нового часу»**.

Актуальні питання розвитку бібліотечної галузі було обговорено під час **круглого столу «Унікальність та специфіка практик університетських бібліотек»**, що відбувся на базі бібліотеки ВНМУ в рамках діяльності МО бібліотек ЗВО м. Вінниця за участі членів Президії УБА.

Зацікавлення та інтерес бібліотечної спільноти викликав навчальний цикл підвищення професійної майстерності **«LIV-coaching «Професійний успіх сучасного бібліотечного фахівця»**, який складався з трьох інформаційних та практичних тренінгів **«Мистецтво публічного виступу»**, **«Створюємо плейкаст»**, **«Твій імідж: створи себе сам»**.

Продовжила свою діяльність започаткована у 2018 р. Школа медійної грамотності. На базі бібліотеки ВНМУ відбулась **Друга бібліотечна Школа медійної грамотності на тему «Я – блогер».**

Бібліотеки Вінницького МО були учасниками **Вікімарафону**, що відбувся на базі ВНТУ і був приурочений 15-річчю української Вікіпедії та, на прохання бібліотек МО, повторно на базі бібліотеки ВНМУ **«Вікіпедія – швидкий старт для новачків».**

Діяльність, здобутки та інновації МО бібліотек ЗВО м. Вінниця проаналізовано та представлено в щорічному виданні **«Аналіз діяльності бібліотек ЗВО методичного об'єднання м. Вінниці».**

В 2019 р. було підготовлено інформаційний вісник методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниця **«Бібліопростір»**, 7-й і 8-й випуски якого стали продовженням дайджесту «Сучасні орієнтири університетських бібліотек: досвід роботи мето-дичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниці».

Бібліотеки ЗВО м. Вінниці активно та творчо підтримують ідеї креативних конкурсів, що сприяють розвитку творчого потенціалу бібліотекарів, вивченню нових електронних ресурсів, які можна використовувати в професійній діяльності. В бібліотеці ВНМУ з нагоди Всеукраїнського дня бібліотек відбувся **конкурс**

плейкастів «Бібліотека – інформація, знання, успіх» та урочисте нагородження його учасників.

Ключовим у роботі **бібліотеки ВНАУ** як методичного центру бібліотек аграрного напрямку Вінницької області є підвищення кваліфікації бібліотекарів через: організацію семінарів та практикумів, надання консультацій та довідок, практичної допомоги, видання методичних рекомендацій та ін.

Співробітники бібліотеки прослухали **семінар** представника компанії **Clarivate Analytics** в Україні, експерта з інформаційно-аналітичних ресурсів та навчання І. Тихонкової.

В м. Києві відбулось **підвищення кваліфікації** за темою «Розширення можливостей наукового пошуку та популяризації власних досліджень за допомогою платформи Web of Science».

На базі наукової бібліотеки ім. М. Максимовича Київського нац. університету ім. Тараса Шевченка відвідали **семінар** «Buidind global presence».

У бібліотеці відбувся **семінар методичного об'єднання бібліотек аграрного напрямку** Вінницької області «Бібліотека закладу вищої освіти - простір інновацій».

На заняттях з підвищення кваліфікації бібліотекарі **ВДПУ** набували фахових й комунікативних навичок і умінь з питань роботи з інформаційними потоками, електронними каталогами та інформаційними ресурсами, що дозволило кожному успішно реалізувати знання на своїх робочих місцях.

10 працівників бібліотеки закінчили 24-годинні комп'ютерні курси «Використання комп'ютерних технологій в організації навчального процесу» на базі ВДПУ імені Михайла Коцюбинського та отримали сертифікати.

Кадри

Кадрове забезпечення в бібліотеках потребує спеціалістів, що здатні якісно та активно працювати в інформаційно-комунікаційному середовищі.

Кількісний склад співробітників бібліотек у 2019 році склав 149 осіб. У порівнянні з минулим роком цей показник зменшився на 5 одиниць. Зменшилась кількість працівників у бібліотеці **ВНАУ** (3 особи), бібліотеці **ВНМУ** (1 особа), **ВДПУ** (1 особа). 85 бібліотечних працівників працюють **із вищою фаховою освітою**, це на 8 осіб менше ніж у 2018 р.

Аналіз показників кадрового забезпечення **за стажем** свідчить про те, що працівники зі стажем понад 20 років складають 54 % (81 особа), що на 2 % більше в порівнянні з минулим роком. Працівників зі стажем від 10 до 20 років – 34 % (51 особа), на 1 % більше ніж у минулому році. Стаж від 3 до 9 років мають 6 % працівників (9 осіб), в минулому році було 9 % (14 осіб). Визначена різниця є наслідком того, що працівники залишаються працювати в бібліотеках та збільшують свій професійний стаж. Працівників зі стажем до 3-х років 5,4 % (8 осіб) у порівнянні з минулим роком цей показник не змінився.

Аналіз роботи по **навантаженню** на 1 працівника основних показників роботи МО свідчить, що в тих бібліотеках, в яких зменшилась кількість працівників (ВНАУ, ВНМУ, ВДПУ) середнє навантаження на одного працівника збільшилось. У решти бібліотек, в яких не змінився кадровий склад, середні показники навантаження на одного працівника залежать від показників книговидачі, відвідування, обслужених читачів та ін.

Середнє навантаження на одного працівника МО

Таблиця 7.

Бібліотека	Роки	Кад- дри	Фонд	Книго- видача	Читачі за єд. Ресстр.	Читачі обслужені	Відвіду- вання
ВНАУ	2018	21	10761	22399	388	864	9355
	2019	18	12469	26013	449	1003	10851
ВНМУ	2018	44	13010	13657	274	743	8249
	2019	43	13372	13972	276	755	8445
ВДПУ	2018	26	20177	38470	238	1546	28914
	2019	25	20999	40007	527	1607	30468
ВНТУ	2018	31	27815	22912	221	911	14398
	2019	31	27842	21804	221	881	13949
ВТЕІ	2018	16	14565	37526	366	655	10685
	2019	16	14658	37519	374	645	10565
ДонНУ	2018	13	1928	1195	397	469	918
	2019	13	2254	604	253	259	930
ВКІ	2018	3	24335	28917	521	993	24522
	2019	3	24314	26743	419	803	22985
Середнє	2018	154	16084	23582	344	883	13863
	2019	149	16558	23809	359	850	14028

Динаміка основних показників за 5 років

Таблиця 8.

	2014	2019	Різниця на 01.01.2020
Працівники	182	149	-33
Книговидача	3 353 102	3 433 527	+80 425
Читачі за єдиною реєстрацією	43 549	50 553	+7004
Читачі обслужені	135 508	134099	-1409
Фонд	2 461 014	2 524 294	+ 63280
Відвідування	2 027 547	2 002 691	-24 856

Матеріально-технічна база

Матеріально-технічне забезпечення бібліотек ЗВО м. Вінниці має наступні кількісні характеристики: **загальна кількість комп'ютерів** станом на 01.01.2020 р. становить 304 одиниці, це на 35 одиниць більше ніж минулого року. Така позитивна динаміка завдяки бібліотеці **ВНМУ**, де комп'ютерний парк порівняно з минулим роком збільшився на 30 од. Найбільше технічних засобів (комп'ютерів) залишається у бібліотеці **ВДПУ** – 101 од.

Не дивлячись на позитивну динаміку матеріально-технічної бази деяких бібліотек МО, все ж існує потреба покращення технічного забезпечення в інших бібліотеках.

Бібліотеки ЗВО м. Вінниці використовують наступні автоматизовані інформаційно-бібліотечні системи: ВДПУ – ІРБІС-32, бібліотеки ВНМУ та ДонНУ – ІРБІС-64, бібліотеки ВНТУ, ВТЕІ – УФД «Бібліотека», ВКІ – «Бібліограф» та ВНАУ – продукт власного виробництва «Софія».

Нове в роботі бібліотек

Бібліотека ВНМУ

У 2019 році на сайті бібліотеки було представлено **нові цикли виставок-повідомлень**, які розкривають невідомі грані професії медика на прикладах знаних науковців. Цикли «3 плеяди видатних лікарів», «Наші видатні земляки», «Ювіляри ВНМУ ім. М. І. Пирогова», «Історія ВНМУ ім. М. І. Пирогова в особах» основані на календарях «Вінниччина медична» та «ВНМУ ім. М. І. Пирогова: ювілеї, події, дати – 2019», укладених краєзнавцями бібліотеки. Загалом 65 електронних виставок та експрес-інформацій було представлено на сайті бібліотеки і поширено у Фейсбук. Представлена інформація супроводжувалася списком бібліографічних джерел із фонду бібліотеки ВНМУ.

У новому приміщенні бібліотеки для продуктивного дозвілля створено універсальний простір творчого самовираження молоді – **коворкінг-центр** бібліотеки. Коворкінг об'єднує студентів для спілкування, навчання та творчої взаємодії – тут можна працювати як самостійно так і командою.

Новими напрямками в роботі також є:

- створення БД «Знаменні і пам'ятні дати».
- **перемога проєкту «Вінниця – місто послідовників М. І. Пирогова» у конкурсі «Бюджет громадських ініціатив» Вінницької міської ОТГ.**
- **розміщення статей про бібліотеку ВНМУ та Л. Г. Данилова у Вікіпедії.**
- **створення профілів працівників бібліотеки у Google Академія.**

Бібліотека ВДПУ

У 2019 році оновлено та озвучено «Візитку сайту бібліотеки» та розроблено макет сторінки сайту, де будуть публікуватися **скорочені аудіо-версії сторінок сайту**. На сайті бібліотеки, на базі аудіо-фондів медiateки, сформовано **аудіо-полицію художніх творів** української та зарубіжної літератури.

Бібліотека ВТЕІ КНТЕУ

З метою розширення можливостей якісного обслуговування користувачів бібліотеки та наповнення електронного каталогу започаткована і постійно проводилась робота з **аналітичного розпису статей з онлайн журналів**. Наразі електронний каталог налічує 1260 онлайн статей.

Наукометрична діяльність бібліотеки проходить у тісній співпраці з науковим відділом інституту. Розпочато роботу по збільшенню представництва інституту в міжнародному науковому просторі. Проводиться пошук статей науковців інституту в БД Web of Science, які не були прикріплені до профілю інституту. Також надавались індивідуальні консультації з питань формування та наповнення профілів науковців інституту в Web of Science та Google-академії Scopus.

Значна увага приділялася освітнім програмам компанії Clarivate Analytics. Співробітник бібліотеки взяла участь в безкоштовних вебінарах та отримала **сертифікат серії вебінарів «Ресурси Web of Science Group для наукової діяльності та її оцінки»**.

Для нотаток